

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 04.03.2025

Vår ref.: 202118351-19 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Vedtak om tvangsmulkt i sak om brudd på fristen for innføring av 15 minutters tidsopløsning i balanseavregningen

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) viser til vårt pålegg om retting av 18. september 2024.¹ Fordi Statnett SF (Statnett) ikke har etterlevd pålegget om å oppfylle kravet om å innføre 15 minutters tidsopløsning i balanseavregningen innen 11. mars 2025, treffer RME vedtak om tvangsmulkt. Vår vurdering er forhåndsvarslet i brev av 18. september 2024, jf. forvaltningsloven § 16.

1. Vedtak om tvangsmulkt

RME treffer følgende vedtak:

Statnett har ikke etterlevd vårt pålegg om å oppfylle kravet om å innføre 15 minutters tidsopløsning i balanseavregningen i vedtak av 18. september 2024. Det påløper derfor løpende tvangsmulkt på 200 000 kroner per dag fra og med 19. mars 2025 frem til forholdet er rettet.

Tvangsmulkten fastsettes med hjemmel i energiloven² § 10-3.

2. Sakens bakgrunn

I vedtaket av 18. september 2024 ble dere pålagt å oppfylle kravet om å innføre 15 minutters tidsopløsning i balanseavregningen, i medhold av energiloven § 10-1 første ledd tredje punktum, jf. første punktum.

Forordning (EU) 2017/2195 av 23. november 2017 om retningslinjer for balansering av elektrisk kraft (EB) artikkel 53 nr. 1 stiller krav om at alle systemansvarlige («TSOer») som omfattes av EB skal innføre en tidsopløsning på 15 minutter i balanseavregningen innen 18. desember 2020. Den enkelte TSO kan søke om midlertidig dispensasjon fra dette kravet frem til 1. januar 2025.

---

¹ Vår ref. 202118351-16

² [Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. \(energiloven\) - Lovdata](#)

En overgang til 15 minutters tidsoppløsning i balanseavregningen og balansemarkedene vil legge til rette for å innføre 15 minutters tidsoppløsning også i intradagmarkedet og døgnmarkedet. I tillegg er en balanseavregning på 15 minutter en teknisk forutsetning for å kunne koble seg til de europeiske handelsplattformene for utveksling av balanseenergi, som også vil ha en tidsoppløsning på 15 minutter. Dette er handelsplattformer for frekvensgjenopprettingsreserver med automatisk aktivering (aFRR), kalt «PICASSO-plattformen», og frekvensgjenopprettingsreserver med manuell aktivering (mFRR), kalt «MARI-plattformen».

Innføring av 15 minutters balanseavregning er derfor et viktig steg frem mot en innføring av 15 minutters tidsoppløsning i flere markedsløsninger. En slik overgang vil gjøre systemdrift, markeder og markedsaktører bedre i stand til å tilpasse seg de fysiske endringene i kraftsystemet. Det skal igjen føre til både en mer sikker og mer effektiv drift av kraftsystemet.

2.1 Om regelverket

EB er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som norsk forskrift, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1. EB fastsetter handelsregler for balansetjenester, samt regler om kapasitetsfastsettelse for balansekraft, balanseavregning og balansemarkedet generelt. EB legger videre til rette for at både forbrukerne og produsentene kan delta i balansemarkedet, som skal fungere effektivt på tvers av landegrenser og budområder.

Ifølge EB artikkel 53 nr. 1 skal Statnett benytte 15 minutters balanseavregningsperiode i alle planleggingsområder og sikre at alle grenser for tidsenheter for markedet sammenfaller med grensene for balanseavregningsperioden, innen 18. desember 2020. Dette betyr at EB artikkel 53 nr. 1 først oppfylles når tidsoppløsningen i både balansemarkedene og balanseavregningen er på 15 minutter. Den enkelte TSO kan søke om midlertidig dispensasjon fra dette kravet frem til 1. januar 2025.

Det fremholdes i EB fortalen punkt 12 at balanseavregningsperioden på 15 minutter bør støtte intradaghandel og fremme utvikling av andre handelsprodukter med samme leveringsperiode. RME vurderer derfor at 15 minutters balanseavregning ikke er tilfredsstillende dersom prisingen i balansemarkedene og beregning av ubalansepris foregår per 60 minutter. Dette ble også beskrevet i RMEs midlertidige dispensasjon. Myndighet for RME til å innvilge dispensasjon fra kravet om innføring av 15 minutters balanseavregning følger eksplisitt av EB artikkel 5 nr. 4 bokstav h, samt EB 62 nr. 1, jf. nr. 2 bokstav d.

2.2 Saksgang

RME mottok 19. november 2021 en søknad fra Statnett om midlertidig dispensasjon fra kravet om innføring av 15 minutters balanseavregningsperiode i henhold til EB artikkel 62 nr. 2 bokstav d. RME ba 28. april 2022 Statnett om å supplere den opprinnelige søknaden med ytterligere informasjon, deriblant en oppdatert tidslinje for innføring av 15 minutters balanseavregning. RME mottok den ytterligere informasjonen fra Statnett 9. juni 2022.

Basert på søknaden og den ytterligere informasjonen mottatt fra Statnett, traff RME 8. september 2022 vedtak om å innvilge Statnett midlertidig dispensasjon fra kravet om innføring av 15 minutters balanseavregning, frem til 30. april 2024. Denne fristen ble foreslått av Statnett.

Den 13. juni 2024 sendte RME til Statnett varsel om vedtak om at Statnett har brutt fristen for innføring av 15 minutters tidsoppløsning i balanseavregningen. I varselet ba vi Statnett redegjøre for årsakene til forsinkelsen, hva som gjenstår for å oppfylle kravet, samt for når innføringen kan skje på en forsvarlig måte, innen den 9. august 2024.

Statnett sendte 20. juni 2024 en forespørsel til RME om forlenget frist til å svare på varsel om vedtak. RME innvilget i e-post av 24. juni 2024 utsatt frist frem til 23. august 2024.

RME mottok den 23. august 2024 svar fra Statnett på RMEs varsel om vedtak om brudd. I svaret oppga ikke Statnett en konkret dato for når 15 minutters balanseavregning kan innføres, men vurderte at en innføring i mars 2025 var forsvarlig.

Den 18. september 2024 sendte RME til Statnett vedtak om at Statnett må oppfylle kravene for innføring av 15 minutters tidsoppløsning i balanseavregningen. RME varslet samtidig at vi ville vurdere å treffe vedtak om tvangsmulkt dersom Statnett ikke rettet forholdet innen den 11. mars 2025.

3. Statnetts kommentarer til varsel om tvangsmulkt

Statnett ble gitt mulighet til å uttale seg om varselet om tvangsmulkt senest tre uker etter å ha mottatt varselet.

RME mottok Statnetts uttalelse til varselet om tvangsmulkt den 10. oktober 2024.

RME mottok i tillegg en oppdatering på tidspunkt for overgang til 15 minutters tidsoppløsning den 26. november 2024.

RME legger til grunn at dere ikke klaget på vedtaket om retting. Dere beskriver videre at datoen for overgang til 15 minutters tidsoppløsning i intradagmarkedet vil være en dato som fastsettes av flere parter fordi det er behov for å koordinere testing, og at andre TSOer enn de nordiske vil være en del av denne overgangen. Dere skriver også at datoen for innføring av 15 minutters ubalanseavregning vil være styrt av denne datoen og at endelig dato vil bli fastsatt innen rimelig kort tid.

I oppdateringen den 26. november 2024 skriver dere at overgangen til 15 minutters tidsoppløsning planlegges gjennomført 18. mars 2025, som er en felles overgang med andre europeiske land.

4. RMEs vurdering av saken

RME vurderer at Statnett ikke har oppfylt kravet i EB artikkel 53 nr. 1 om innføring av 15 minutters balanseavregning innen den frist som er fastsatt i RMEs midlertidige dispensasjon. Denne fristen utløp den 30. april 2024.

RME vurderer videre at Statnett ikke har etterlevd RMEs pålegg om retting av 18. september 2024, siden Statnett ikke har oppfylt kravet om innføring av 15 minutters tidsoppløsning i balanseavregningen innen fristen for retting som var den 11. mars 2025.

Innføring av 15 minutters tidsoppløsning i balanseavregningen, balansemarkedene og i de påfølgende kraftmarkedene har som formål å legge til rette for en mer effektiv utnyttelse av de samlede energiresursene og å bidra til at kraftsystemet planlegges i balanse per 15 minutter. Endringen av tidsoppløsning til 15 minutter er derfor et viktig virkemiddel for å

ivareta systemsikkerheten på en mer effektiv måte, samt en forutsetning for videre integrasjon av balansemarkedene i Europa.

5. Om vedtak om tvangsmulkt skal ilegges

RME kan ilegge tvangsmulkt ved brudd på pålegg gitt i medhold av energiloven, jf. energiloven § 10-3.

Det følger av energiloven § 10-3 andre ledd at tvangsmulkten begynner å løpe etter at frist for retting er oversittet.

RME mener at vårt pålegg om retting ikke er oppfylt innen fristen. Vi viser til at tidsoppløsningen ikke er på 15 minutter i noen av balansemarkedene og at ubalanseprisen er per 60 minutter. Kravet om innføring av 15 minutters tidsoppløsning i balanseavregningen er dermed ikke oppfylt.

For å rette forholdet må Statnett innføre 15 minutters tidsoppløsning i balansemarkedene. Dette er ifølge Statnett planlagt å skje den 18. mars 2025 i forbindelse med overgang til 15 minutters tidsoppløsning i aktiveringsmarkedet for mFRR. Denne innføringen gir videre grunnlag for at ubalanseprisen fastsettes per 15 minutter.

Fordi dere ikke har fulgt pålegget, treffer RME vedtak om tvangsmulkt, jf. energiloven § 10-3.

6. Om utmålingen av tvangsmulkten

Tvangsmulkten vil utgjøre 200 000 kr per døgn og løper fra den 19. mars 2025 og frem til det ulovlige forholdet opphører.

Tvangsmulktens størrelse er fastsatt skjønnsmessig med bakgrunn i reaksjonens formål om å sikre etterlevelse. Ved utmålingen har RME lagt vesentlig vekt på at Statnett har oversittet fristen i RMEs midlertidige dispensasjon med over 10 måneder. En forsinket innføring av 15 minutters balanseavregningsperiode hindrer at nytte som følge av den finere tidsoppløsningen blir realisert i kraftmarkedet. Statnett er et foretak som vurderes å ha en betydelig økonomisk ramme og som vil være i stand til å håndtere størrelsen på tvangsmulkten. I tillegg er det viktig at innføringen av 15 minutters tidsoppløsning i balanseavregningen skjer så raskt som mulig.

For å unngå tvangsmulkt må Statnett oppfylle kravet om å innføre 15 minutters tidsoppløsning i balanseavregningen innen den 18. mars 2025. Oppfyllelse av kravet skal dokumenteres overfor RME innen den 20. mars 2025.

7. Om forsinkelsesrenter, tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring

Dersom dere ikke sender dokumentasjon innen 20. mars 2025, vil det bli utstedt faktura fra RME. Innbetalt tvangsmulkt tilfaller statskassen.

Dersom tvangsmulkten ikke betales ved hvert forfall, vil det påløpe forsinkelsesrente i henhold til lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. (forsinkelsesrenteloven), § 2.

Forsinkelsesrenten er for tiden 12,50 % p.a. Det opplyses videre om at tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdelsesloven) § 7-2 bokstav d, jf. energiloven § 10-3 fjerde ledd.

8. Dere har rett til å klage på vedtaket

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Energiklagenemnda innen 3 uker fra vedtaket ble mottatt. Klagen skal sendes til rme@nve.no.

Les mer nedenfor hvordan dere klager. Kravene til klagen følger av forvaltningsloven [kapittel VI](#).

9. Har dere spørsmål?

Send e-post til rme@nve.no hvis dere har spørsmål. Husk å oppgi saksnummer i emnefeltet.

Med hilsen

Sigrid Bilstad Neraasen
Førstekonsulent

Godkjent av Tiril Henriksen Norvoll
Seksjonssjef

Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF

Kopimottakerliste:

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda, men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no . RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none"> - Skrive hvilket vedtak du klager på. - Skrive hvilket resultat du ønsker. - Opplyse om du klager innenfor fristen. - Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.